

Stær, som han troede der at være seilet forbi, ikke atter er tilstede med Hensyn til de Baner, her ere forelaaede. Jeg veed det ikke, og der foreligger ingen Oplysninger derom, men tager jeg Banen fra Randers til Grenaa med en Havn ved Grenaa og en Havn paa den nordvestlige Kyst af Sjælland med Trafik dertil og Seillads mellem Havnene, saa har den ærede Minister den skjønneste Konkurrence-Linie med Statsbanen. Den ærede Minister kan da lave Dampfærger over Belterne og kjøre paa Jernbane helt op til Randers, saa ville dog Alle, der ville til den nordlige og vestlige Del af Sjælland, sige: Jeg kan ikke benytte Statsbanen til Randers, hvorfor skal jeg kjøre den længste Vej, jeg kjører paa den sjællandske Jernbane til Nordsjælland, seiler paa privat Dampskib derfra til Grenaa og kjører paa den private Bane fra Grenaa til Randers. Den Konkurrence med Statsbanerne er nok saa virkelig. Og endog saa Randers—Grenaa-Banen ligger for en stor Del i Nærheden af Statsbanen. Det Spørgsmaal turde derfor nok kunne taale nogen Overveelse, om ikke den Bane ligesaa fuldt er en Konkurrencebane med Statsbanen, som en Bane mellem Nyborg og Bøjden. Det foreligger ganske vist ikke, men det er muligt, at denne Bane fra Randers til Grenaa skal anlægges af et Selskab, som har det Formaal for Nie at være en stærk Konkurrent af hele vort Banevæsen, og jeg er tilbøjelig til at tro, at det er saa; thi jeg kan ikke forstaa, at Private ville lægge en saadan Stikbane fra Randers til Grenaa, naar den skulde være rent lokal. Jeg tillader mig at tro, at man da ikke vilde gaa saa rask frem. Jeg fremspør kun denne Betragtning, for at den kan blive taget med i den Overveelse, som dette Lovforslag overhovedet vil blive underkastet. Det er blevet sagt af et æret Medlem (Nee), at han er en Ven af Jernbanerne. Det er jeg ogsaa; det har jeg viist ved mange Leiligheder, og jeg erkjender, at det har overordentlig Betydning, at vi faae vore materielle Hjælpeilber udviklede, men hvad det gjælder om, er, at vi kunne udville dem gradvis og paa en hensigtsmæssig Maade, og ikke saaledes, at vi komme til at ødelægge selve de Foranstaltninger, hvorpaa vi ganske viist have kostet overordentlig Meget. Med Hensyn til Expropriationerne til Banerne maa det dog være de Herrer paafaldende, at man i to smaa Love, der foreligger samme Dag til Behandling, ikke finder Afgjørelsen af Expropriationen foreslaaet paa samme Maade, at der i den ene af dem f. Ex. ikke er Expropriation for Banen fra Sillerød til Frederiksund. Jeg kan ikke se, af hvilken Grund der med Hensyn til den ikke skal være Expropriationsudgifter. Man siger, at der her er andre Forhold, men man kan sige, mine Herrer! at denne Egn skal betale Halvdelen af Expropriationen, og dem kunne vi saa putte ind i Statskassen til andre Anlæg, v. Ex. til Erstatning for de 125,000 Rbd., som vi skulde give ud til Banen gennem Grib Skov. Vi kunne have sær-

deles god Brug for Pengene. I alt Fald er der stor Ubillighed i at se i disse to Love, som samtidig ligge for og skulde gives for den samme Stats Borgere, forskjellige Principer anvendte. Jeg tror, at naar man sætter saa stor Pris paa Banen til Frederiksund — og jeg har ikke Noget imod, at man faar den — kunne vi ligesaa gjerne for den tage Expropriationsudgifter og ligesaa gjerne benytte dem som f. Ex. for Banen fra Odense til Svendborg og især for den fra Silkeborg til Herning, hvor Befolkningen vist har det mindre rigeligt med Penge. Og hvad Banen gennem Grib Skov angaar, hørte vi forleden, at det ærede Medlem der oppe fra (L. Larsen) meddelte os den overordentlige Interesse, man vil have af dette Baneanlæg. Naar det er Tilfældet, kan jeg ikke se rettere, end at der er ligesaa god Grund til at paalægge disse Udgifter der. Jeg ser ikke, at man skal undlade det, fordi de tage Aktier, det skulde vel de øvrige omhandlede Egnes Beboere ogsaa gjøre. Jeg tror altsaa, at man vilde gjøre vel i at have Expropriation der, ligesom i Fyn og Sjælland. Man kunde bruge Pengene til at lette Statskassen dens Rentegaranti, eller man kunde bruge dem som en Forstærkningsfond, forsaavidt vi skulde betale Rente. Man kunde i alt Fald altid faa Brug derfor, og det forekommer mig, at man saa meget som mulig skal anvende de samme Grundsætninger for alle Landets Borgere. Hermed skal jeg anbefale disse Bemærkninger til det Udvalgs Opmærksomhed, som vel sagtens vil blive nedsat i Sagen.

Bønløffe: Maa jeg bede om Ordet.

Formanden: Det ærede Medlem har havt Ordet to Gange, men under Forudsætning af Thingets Samtykke dertil skal jeg give det ærede Medlem Ordet.

Bønløffe: Til det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgtreds (Berg) skal jeg dog sige, at naar han bemærkede, at Staten ingen Renter faar af de Tilskud, den giver til disse Baner, forholder dette sig vel rigtigt; den faar ikke direkte Renter af disse Tilskud, men det ærede Medlem maa ikke glemme, at disse Sidebaner ville tilføre Hovedbanen saa megen Trafik og saa forøgede Indtægter, at disse vistnok ville overstige 4 % Rente af den Sum, som Staten tilskyder til dem, og dersom det bliver Tilfældet, har det ærede Medlem ikke nødig at være saa bange for Statens Tab i den Henseende.

Winther: Jeg vil kun sige, at jeg ikke her vil indlade mig i videre Disput med det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgtreds (Octavius Hansen) angaaende en Votering paa de aarlige Finantslove af Sommer, der ere lovede til visse Jernbaneanlæg, men jeg tror virkelig, at vi